

Βρυξέλλες, 12.3.2020
COM(2020) 97 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΤΕπ ΤΟ 2018 ΜΕ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΗΣ ΕΕ**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εντολή εξωτερικής χρηματοδότησης (EEX) αποτελεί σημαντικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) μέσω του οποίου η Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζει επενδύσεις σε χώρες εταίρους. Βασίζεται σε μια εγγύηση από πόρους του προϋπολογισμού της ΕΕ, η οποία παρέχεται στην ΕΤΕπ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ώστε η ΕΤΕπ να μπορεί να αυξήσει τη δανειοδοτική δραστηριότητά της εκτός της ΕΕ για τη στήριξη πολιτικών της ΕΕ. Η εγγύηση της ΕΕ καλύπτει καθορισμένες περιπτώσεις στις οποίες οι δανειζόμενοι αδυνατούν να αποπληρώσουν την οφειλή τους για τη χρηματοδότηση που έχουν λάβει από την ΕΤΕπ. Με αυτόν τον τρόπο η εγγύηση της ΕΕ αυξάνει την ικανότητα ανάληψης επενδυτικού κινδύνου της ΕΤΕπ. Η νομική βάση της εντολής εξωτερικής χρηματοδότησης είναι η απόφαση αριθ. 466/2014/ΕΕ («απόφαση ΕΕΔ»)¹, η οποία τροποποιήθηκε τελευταία φορά το 2018². Σε περίπτωση κατάρτισης της εγγύησης της ΕΕ από την ΕΤΕπ, οι πληρωμές πραγματοποιούνται από το Ταμείο εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις³.

Η ΕΕΔ υποστηρίζει τη δραστηριότητα της ΕΤΕπ στις χώρες σε προενταξιακό στάδιο, στις χώρες της Ανατολικής και Νότιας Γειτονίας, στην Ασία, στη Λατινική Αμερική και στη Νότια Αφρική, όπου ο συνολικός αριθμός των επιλέξιμων χωρών ανέρχεται επί του παρόντος σε 64 χώρες. Κατά την τρέχουσα περίοδο της ΕΕΔ (2014-2020) παρέχεται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ εγγύηση ύψους έως 32,3 δισ. EUR για τις χρηματοδοτικές πράξεις της ΕΤΕπ, με δέσμευση για την κάλυψη του πρώτου 65 % των ζημιών που ενδέχεται να προκύψουν στο εγγυημένο χαρτοφυλάκιο. Στην απόφαση ΕΕΧ καθορίζονται ανώτατα όρια της εγγύησης για τις διάφορες γεωγραφικές περιφέρειες και υποπεριφέρειες.

Η Επιτροπή δημοσίευσε πρόσφατα μια συνολική αξιολόγηση της υλοποίησης της εντολής εξωτερικής χρηματοδότησης κατά την περίοδο από τα μέσα του 2014 έως το τέλος του 2018⁴.

Στην παρούσα ετήσια έκθεση παρουσιάζεται μια βασική επισκόπηση των πράξεων της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ το 2018⁵. Στην έκθεση παρατίθενται επίσης συνοπτικά οι πράξεις που πραγματοποίησε η ΕΤΕπ χωρίς την εγγύηση της ΕΕ (δηλαδή με «ίδιο κίνδυνο») ώστε να παρέχεται πληρέστερη εικόνα της δραστηριότητάς της στις περιοχές που καλύπτονται από την εντολή εξωτερικής χρηματοδότησης⁶.

¹ Απόφαση αριθ. 466/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, με την οποία χορηγείται εγγύηση της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την κάλυψη ζημιών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες που υποστηρίζουν επενδυτικά έργα εκτός της Ένωσης (ΕΕ L 135 της 8.5.2014, σ. 1).

² Τροποποιητική απόφαση (ΕΕ) 2018/412, της 14ης Μαρτίου 2018 (ΕΕ L 76 της 19.3.2018, σ. 30).

³ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 480/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009, για την ίδρυση Ταμείου εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις (Κωδικοποιημένη έκδοση) (ΕΕ L 145 της 10.6.2009, σ. 10), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/409 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2018.

⁴ SWD(2019) 333 final και σχετικά έγγραφα, διαθέσιμα στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/commission-staff-evaluation-european-investment-banks-external-lending-mandate-2014-18_en.

⁵ Η παρούσα έκθεση καταρτίστηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 11 της απόφασης ΕΕΔ.

⁶ Η ΕΤΕπ διαθέτει επί του παρόντος τέσσερα μέσα ιδίου κινδύνου (MIK) στις περιοχές ΕΕΔ, συγκεκριμένα την προενταξιακή διευκόλυνση (PAF), τη χρηματοδοτική διευκόλυνση γειτονίας (Neighbourhood Financing Facility, NFF), τη διευκόλυνση για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα (Climate Action and Environment Facility, CAEF) και τη διευκόλυνση στρατηγικών έργων (Strategic Projects Facility, SPF). Οι

2. ΒΑΣΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το 2018 η ΕΤΕπ υπέγραψε χρηματοδοτικές πράξεις συνολικού ύψους 5,8 δισ. EUR για τις περιοχές που καλύπτονται από την εντολή εξωτερικής χρηματοδότησης⁷. Από το εν λόγω συνολικό ποσό, χρηματοδοτικές πράξεις της ΕΤΕπ ύψους άνω των 4,46 δισ. EUR καλύπτονται από την εγγύηση της ΕΕ (δηλαδή εμπίπτουν στην ΕΕΔ) και αφορούν σχεδόν 50 δανειακές συμβάσεις. Οι υπόλοιπες πράξεις χρηματοδοτούνται από τα μέσα ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ.

Σε σύγκριση με το έτος 2017, κατά το οποίο είχαν υπογραφεί στο πλαίσιο της ΕΕΔ πράξεις ύψους μόνο 3,2 δισ. EUR, τα ποσά το 2018 είναι εμφανώς υψηλότερα. Αντιθέτως, ο όγκος των πράξεων της ΕΤΕπ με ιδία ανάληψη κινδύνου σε χώρες ΕΕΔ μειώθηκε από 2,3 δισ. EUR το 2017 σε 1,4 δισ. EUR το 2018⁸.

Στο διάγραμμα 1 απεικονίζεται η εξέλιξη της δανειοδότησης στο πλαίσιο της ΕΕΔ και των μέσων ιδίου κινδύνου από το 2016 έως το 2018 (υπογραφέντα ποσά, αφαιρουμένων των ποσών που ακυρώθηκαν). Κατά το διάστημα αυτό, κατά μέσο όρο ποσοστό 64 % της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ στις συγκεκριμένες περιοχές καλύφθηκε από την εγγύηση της ΕΕ⁹.

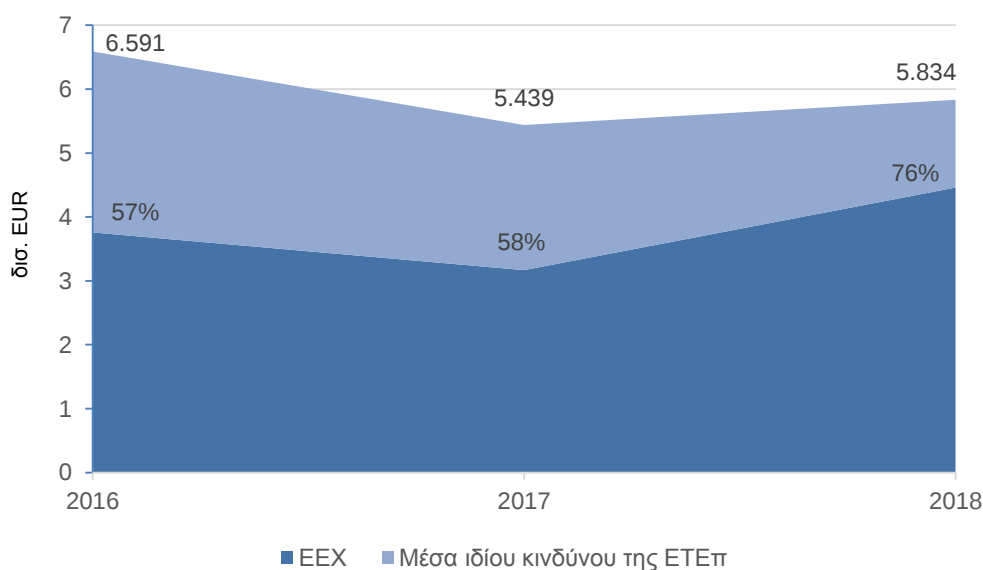
δύο τελευταίες διευκολύνσεις καλύπτουν επίσης τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, καθώς και τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη των κρατών μελών της ΕΕ.

⁷ Επιπλέον, δύο πράξεις που είχαν υπογραφεί την περίοδο 2005-2006 μεταφέρθηκαν κατά τη διάρκεια του 2018 στο πλαίσιο της ΕΕΧ για την περίοδο 2014-2020 και ανέρχονταν συνολικά σε 150 εκατ. EUR. Οι εν λόγω δύο πράξεις δεν συμπεριλαμβάνονται στις επισκοπήσεις των υπογραφέντων ποσών του 2018 που παρουσιάζονται στην παρούσα ετήσια έκθεση, αλλά λαμβάνονται υπόψη στην επισκόπηση του σωρευτικού ποσοστού αξιοποίησης της ΕΕΔ (πίνακας 2 στην ενότητα 3.2).

⁸ Η μείωση του όγκου των πράξεων της ΕΤΕπ με ιδία ανάληψη κινδύνου στις περιοχές ΕΕΔ το 2018 αποδίδεται κυρίως στην επιβράδυνση των δραστηριοτήτων της ΕΤΕπ στην Τουρκία και στα έργα για την κλιματική δράση στην Ασία, στην Κεντρική Ασία και στη Λατινική Αμερική, τα οποία ήταν μεν αριθμητικά περισσότερα αλλά μικρότερου μεγέθους.

⁹ Πιθανές αποκλίσεις από τα ποσά που δημοσιεύθηκαν σε προηγούμενες εκθέσεις οφείλονται σε ακυρώσεις συμβάσεων. Στο διάγραμμα δεν συμπεριλαμβάνονται οι δύο πράξεις που μεταφέρθηκαν κατά τη διάρκεια του 2018 από προηγούμενες εντολές στο πλαίσιο της ΕΕΔ για την περίοδο 2014-2020.

Διάγραμμα 1: Ετήσια εξέλιξη των όγκων δανειοδότησης της ΕΤΕπ στις περιοχές ΕΕΔ

Σύμφωνα με την απόφαση ΕΕΔ, η φύση της εγγύησης της ΕΕ διαφοροποιείται ανάλογα με την εκάστοτε χρηματοδοτική δραστηριότητα της ΕΤΕπ:

- Παρέχεται συνολική εγγύηση, η οποία καλύπτει τόσο επιχειρησιακούς όσο και πολιτικούς κινδύνους, για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων με αντισυμβαλλομένους του δημόσιου τομέα (κατά κανόνα για την ανάπτυξη υποδομών), καθώς και για τη χορήγηση δανείων από την ΕΤΕπ σε τράπεζες ή εταιρείες που καλύπτονται από κρατική εγγύηση και για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της ιδιωτικής εντολής της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα, η οποία δημιουργήθηκε μετά την ενδιάμεση επισκόπηση της ΕΕΔ το 2018.¹⁰ 4,2 δισ. EUR ή σχεδόν το 95 % των χρηματοδοτικών πράξεων που υπογράφηκαν στο πλαίσιο της ΕΕΔ το 2018 καλύπτονταν από τη συνολική εγγύηση της ΕΕ.
- Για άλλες δραστηριότητες του ιδιωτικού τομέα παρέχεται *εγγύηση έναντι πολιτικών κινδύνων* με πιο περιορισμένη κάλυψη¹¹. Το 2018 με αυτήν καλύφθηκαν χρηματοδοτικές δραστηριότητες ύψους 242 εκατ. EUR.

Το σωρευτικό επίπεδο των εκταμιεύσεων στο πλαίσιο της ΕΕΔ για την περίοδο 2014-2020 ανήλθε στο 33 % των καθαρών υπογραφέντων ποσών στο τέλος του 2018 (5,8 δισ. EUR), σημειώνοντας άνοδο από τα αντίστοιχα ποσοστά της τάξης του 18 % το 2016 και του 25 %

¹⁰ Η συνολική εγγύηση της ΕΕ παρέχει στην ΕΤΕπ τη δυνατότητα να μην εφαρμόσει το ασφάλιστρο κινδύνου το οποίο σε διαφορετική περίπτωση θα όφειλε να συμπεριλάβει στο επιτόκιο της. Ως εκ τούτου, οι χώρες εταίροι ή τα ιδρύματα / οι εταιρείες τους μπορούν να δανείζονται από την ΕΤΕπ με σημαντικά χαμηλότερο κόστος. Για λεπτομερή ανάλυση, βλέπε SWD(2019) 333, σ. 10-11, 21 και 33-37.

¹¹ Η εγγύηση έναντι πολιτικών κινδύνων καλύπτει τη μη καταβολή πληρωμής λόγω μη μεταφοράς συναλλάγματος, απαλλοτριώσης, πολέμου ή εμφύλιας αναταραχής ή λόγω αρνησιδικίας σε περίπτωση αθέτησης συμβατικών υποχρεώσεων. Δεν συνεπάγεται μείωση στην κοστολόγηση κινδύνου της ΕΤΕπ.

το 2017. Ειδικά στην περίπτωση των έργων υποδομών, οι εκταμιεύσεις της χρηματοδότησης από την ΕΤΕπ πραγματοποιούνται σταδιακά και σε πολυετή βάση¹².

3. ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

3.1. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΝΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΕπ ΑΝΑ ΣΤΟΧΟ

Κάθε πράξη στο πλαίσιο της ΕΕΔ συμβάλλει στον έναν από τους δύο «κάθετους» στόχους α) της ανάπτυξης του τοπικού ιδιωτικού τομέα ή β) της ανάπτυξης κοινωνικών και οικονομικών υποδομών. Επιπλέον, οι ίδιες πράξεις μπορούν επίσης να συμβάλουν (εν μέρει ή πλήρως) στους «οριζόντιους» στόχους της δράσης για το κλίμα, της περιφερειακής ολοκλήρωσης και της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανθεκτικότητας¹³.

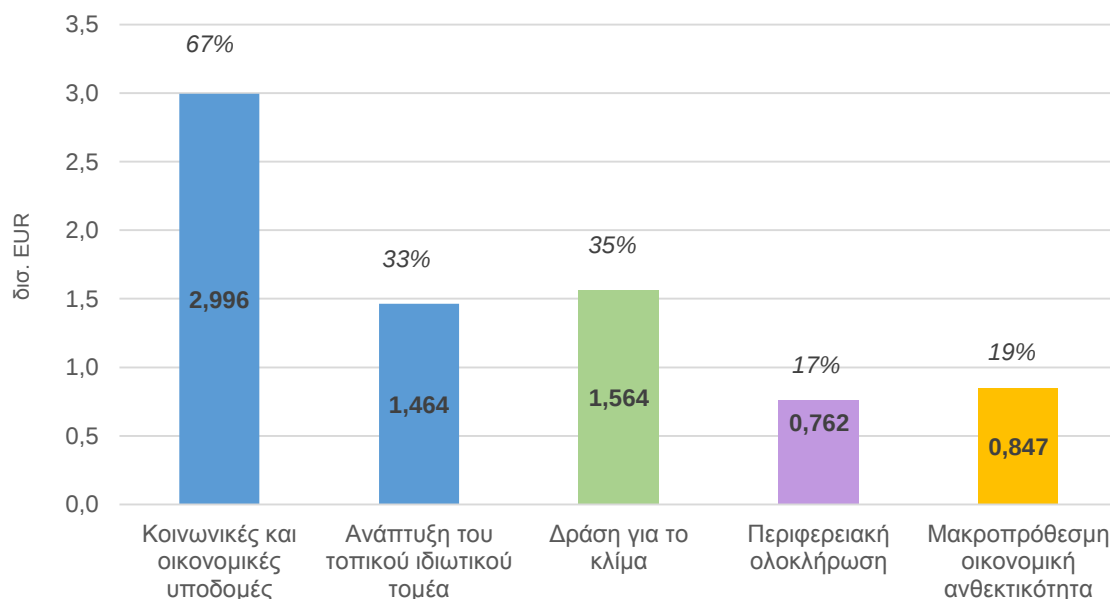
Ο συνολικός όγκος των επενδύσεων της ΕΤΕπ που υπογράφηκαν στο πλαίσιο της ΕΕΔ το 2018 ανήλθε σε 4,46 δισ. EUR. Τα δύο τρίτα του ποσού αυτού (3 δισ. EUR) θα συμβάλουν στην ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών. Το υπόλοιπο ένα τρίτο θα στηρίξει την ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα, πρωτίστως μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση.

Από τον ίδιο συνολικό όγκο των επενδύσεων που υπογράφηκαν στο πλαίσιο της ΕΕΔ το 2018, το 35 % θα συμβάλει στον στόχο της δράσης για το κλίμα, το 17 % θα στηρίξει την περιφερειακή ολοκλήρωση και το 19 % θα συμβάλει στον στόχο της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανθεκτικότητας (βλέπε διάγραμμα 2).

¹² Για λεπτομερέστερη ανάλυση σχετικά με τις εκταμιεύσεις, βλέπε την πρόσφατη αξιολόγηση που περιλαμβάνεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, SWD(2019) 333, σ. 28-30.

¹³ Άρθρο 3 της απόφασης ΕΕΔ.

Διάγραμμα 2: Συμβολή στους στόχους της ΕΕΔ (σε δις. EUR)

Σημείωση: Ένα μεμονωμένο έργο μπορεί να συμβάλει σε περισσότερους από έναν στόχους της ΕΕΔ. Οι στόχοι της δράσης για το κλίμα, της περιφερειακής ολοκλήρωσης και της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανθεκτικότητας είναι διατομεακοί (οριζόντιοι) στόχοι που ισχύουν για όλα τα έργα και, συνεπώς, δεν μπορούν να αλληλεπικαλύπτονται με τους άλλους δύο. Από τον συνυπολογισμό του όγκου των υπογραφέντων ποσών για την ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα και τις οικονομικές και κοινωνικές υποδομές προκύπτει ο συνολικός όγκος των υπογραφέντων ποσών κατά τη διάρκεια του έτους¹⁴.

Ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα και, ειδικότερα, στήριξη των ΜΜΕ

Η ΕΤΕπ υπέγραψε πράξεις ύψους 1,72 δις. EUR για έργα στήριξης της ανάπτυξης του τοπικού ιδιωτικού τομέα το 2018, εκ των οποίων τα 1,46 δις. EUR στο πλαίσιο της ΕΕΔ. Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, η χρηματοδότηση αυτή χορηγήθηκε με τη μορφή πιστωτικών γραμμών σε χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές (κυρίως τράπεζες) για τη χορήγηση δανείων σε ΜΜΕ και σε επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Τέσσερις από τις εν λόγω πιστωτικές γραμμές επιδιώκουν να αξιοποιηθούν από τράπεζες δεύτερης κατηγορίας, και συγκεκριμένα στην Αρμενία, τον Λίβανο, το Μαυροβούνιο και τη Νότια Αφρική. Η ΕΤΕπ υπέγραψε επίσης νέα πιστωτική γραμμή για μικροχρηματοδοτήσεις στην Ιορδανία με ίδιο κίνδυνο.

¹⁴ Στις πράξεις ύψους 847 εκατ. EUR που συμβάλλουν στον στόχο της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανθεκτικότητας περιλαμβάνονται επίσης διάφορες πράξεις που είχε υπογράψει η ΕΤΕπ πριν από τη σύναψη της συμφωνίας εγγύησης για την τρέχουσα ΕΕΧ μεταξύ της Επιτροπής και της ΕΤΕπ τον Οκτώβριο του 2018. Η υπαγωγή τους στον στόχο της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανθεκτικότητας είχε επιβεβαιωθεί με την απόφαση C(2019) 2901 final της Επιτροπής της 17ης Απριλίου 2019. Στην αξιολόγηση της εντολής εξωτερικής χρηματοδότησης που δημοσιεύθηκε πρόσφατα [SWD(2019) 333], οι εν λόγω «μεταβατικές πράξεις» δεν συμπεριλαμβάνονταν στον στατιστικό υπολογισμό. Αυτή η διαφορά στον υπολογισμό εξηγεί τον λόγο για τον οποίο στο έγγραφο της αξιολόγησης αναφέρεται στη σ. 27 ότι μόνο το 10 % των υπογραφέντων ποσών στο πλαίσιο της ΕΕΔ το 2018 συνέβαλαν στον στόχο της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανθεκτικότητας, ενώ σύμφωνα με το διάγραμμα 2 της παρούσας ετήσιας έκθεσης ο στόχος της ανθεκτικότητας θα υποστηριχθεί από το 19 % των υπογραφέντων ποσών στο πλαίσιο της ΕΕΔ κατά το ίδιο έτος.

Επιπλέον, η ΕΤΕπ επένδυσε επίσης σε ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια στο πλαίσιο των μέσων ιδίου κινδύνου, και συγκεκριμένα στο Green Growth Fund (Ταμείο για την πράσινη ανάπτυξη) στην περιοχή της Νότιας Μεσογείου και στο EcoEnterprises Fund (Ταμείο για τις οικολογικές επιχειρήσεις) στη Λατινική Αμερική. Τέλος, χορήγησε επίσης ένα δάνειο για την ανάπτυξη τριών βιομηχανικών ζωνών στον Λίβανο, καθώς και δάνεια σε ουκρανική εταιρεία που δραστηριοποιείται στον κλάδο των γεωργικών επιχειρήσεων και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα.

Ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών

Οι χρηματοδοτικές πράξεις που συμβάλλουν στην ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών στις περιοχές ΕΕΔ ανήλθαν το 2018 σε υπογραφέντα ποσά από την ΕΤΕπ ύψους 4,12 δισ. EUR, από τα οποία σχεδόν 3 δισ. EUR στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ. Οι κύριοι εμπλεκόμενοι τομείς ήταν η ενέργεια, οι μεταφορές και η ύδρευση/αποχέτευση.

Οι νέες επενδύσεις σε υποδομές στο πλαίσιο της ΕΕΔ περιλαμβάνουν αναβαθμίσεις στις υποδομές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ουκρανίας, μια σήραγγα κάτω από τον Βόσπορο, έναν οδικό άξονα στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τον εκσυγχρονισμό του σιδηροδρομικού στόλου στο Μπανγκλαντές, την αποκατάσταση του δικτύου μετρό στο Μπουένος Άιρες ή εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων στην Αίγυπτο.

Στο πλαίσιο των μέσων ιδίου κινδύνου, το 2018 η ΕΤΕπ υπέγραψε χρηματοδότηση, για παράδειγμα, για την ανάπτυξη της ηλιακής ενέργειας στο Μεξικό, για τις αστικές μεταφορές στην Bangalore και την Μπογκοτά ή για υποδομές ύδρευσης και λυμάτων στον Παναμά και στο Ουζμπεκιστάν.

Μετριασμός των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογή σε αυτήν

Ο μετριασμός των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και η προσαρμογή σε αυτήν θα υποστηριχθεί από δάνεια ύψους 2,5 δισ. EUR στις περιοχές ΕΕΔ που υπογράφηκαν το 2018, εκ των οποίων σχεδόν 1,6 δισ. EUR στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ¹⁵. Στο τέλος του 2018 το σωρευτικό ποσοστό της δράσης για το κλίμα κατά την περίοδο της τρέχουσας ΕΕΔ υπερέβη το 35 % των καθαρών υπογραφέντων ποσών, πάνω από τον στόχο του 25 % που καθορίζεται στην απόφαση ΕΕΔ.

Οι μεγαλύτερες συνεισφορές στον στόχο της δράσης για το κλίμα θα προέλθουν από τις επενδύσεις στους τομείς των μεταφορών με χαμηλότερες εκπομπές άνθρακα και της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή εξακολουθεί να αντιστοιχεί σε ποσοστό κάτω του 10 % της σχετικής με το κλίμα χρηματοδότησης της ΕΤΕπ στις περιοχές ΕΕΔ.

Περιφερειακή ολοκλήρωση

¹⁵ Σε πολλές περιπτώσεις, δεδομένου ότι στην επίτευξη του στόχου για την κλιματική αλλαγή συμβάλλει μόνο ένα τμήμα ενός έργου, μόνο ένα ποσοστό της συνολικής δανειοδότησης του εν λόγω έργου λογίζεται ότι συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου.

Το 2018 η ΕΤΕπ υπέγραψε 12 νέα έργα τα οποία συμβάλλουν στον οριζόντιο στόχο της περιφερειακής ολοκλήρωσης. Το μεγαλύτερο από τα έργα αυτά είναι ο «Αγωγός φυσικού αερίου Ανατολίας» (TANAP). Άλλες πράξεις που συνυπολογίζονται στη συγκεκριμένη κατηγορία θα χρηματοδοτήσουν μεταφορικές συνδέσεις (π.χ. η σιδηροδρομική γραμμή Niš-Dimitrograd στη Σερβία) ή αναβαθμίσεις των συστημάτων ελέγχου της εναέριας κυκλοφορίας στη Σερβία και στο Κοσσυφοπέδιο.

Πρωτοβουλία για την οικονομική ανθεκτικότητα

Η πρωτοβουλία για την οικονομική ανθεκτικότητα, η οποία δρομολογήθηκε από την ΕΤΕπ το 2016, αποτελεί μέρος της ευρωπαϊκής απάντησης στη μεταναστευτική και προσφυγική πρόκληση¹⁶. Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επισκόπησης της ΕΕΧ που ολοκληρώθηκε το 2018, προστέθηκε στην απόφαση ΕΕΧ ο επιπλέον στόχος της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανθεκτικότητας. Επιπροσθέτως, δεσμεύθηκε ποσό ύψους 1,4 δισ. EUR για επενδύσεις στον δημόσιο τομέα, οι οποίες συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της ανθεκτικότητας, ενώ δημιουργήθηκε επίσης ειδική «ιδιωτική εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα», ύψους 2,3 δισ. EUR, με σκοπό την παροχή εγγυήσεων σε επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα για τη στήριξη της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανθεκτικότητας. Η ιδιωτική εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα είναι ειδική υπό την έννοια ότι παρέχει στην ΕΤΕπ συνολική εγγυητική κάλυψη, η οποία της επιτρέπει να αναλάβει χρηματοδοτικές δραστηριότητες υψηλότερου κινδύνου¹⁷.

Έως το τέλος του 2018 η ΕΤΕπ ενέκρινε πράξεις ύψους 4,1 δισ. EUR οι οποίες προβλέπεται ότι θα ανταποκρίνονται σε αυτόν τον νέο στόχο της ΕΕΔ. Ποσοστό άνω του 50 % των εν λόγω πράξεων είναι πιστωτικές γραμμές (κυρίως για τη δανειοδότηση ΜΜΕ), περίπου το 12 % είναι επενδύσεις στον τομέα της ύδρευσης ή της αποχέτευσης και περίπου το 11 % είναι επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών.

3.2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΕπ ΑΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΤΟΜΕΑ

Στον πίνακα 1 παρουσιάζεται επισκόπηση του όγκου χρηματοδότησης της ΕΤΕπ το 2018 στις περιοχές που καλύπτονται από την ΕΕΧ, συμπεριλαμβανομένων των ποσών με εγγύηση της ΕΕ και των ποσών που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των μέσων ιδίου κινδύνου.

Πίνακας 1: Χρηματοδοτικές πράξεις της ΕΤΕπ που υπογράφηκαν το 2018 σε περιοχές ΕΕΧ (αφαιρουμένων των ακυρώσεων)

Περιοχή (εκατ. EUR)	Πράξεις με εγγύηση της ΕΕ			Μέσα ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ / άλλα κεφάλαια	Σύνολο
	Συνολική εγγύηση	Εγγύηση έναντι πολιτικών κινδύνων	Σύνολο ΕΕΧ		

¹⁶ <https://www.eib.org/en/projects/initiatives/resilience-initiative/index.htm>

¹⁷ Η ΕΤΕπ αποζημιώνει την ΕΕ για τη δημοσιονομική εγγύηση που παρέχει στο πλαίσιο της ιδιωτικής εντολής της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα μεταβιβάζοντας στην ΕΕ τα σχετικά με τον κίνδυνο έσοδα των εν λόγω πράξεων.

Χώρες σε προενταξιακό στάδιο	1 182	60	1 242	230	1 472
Μεσόγειος	1 944	20	1 964	60	2 024
Χώρες της Ανατολικής Γειτονίας, Ρωσία	470	162	632	--	632
Ασία	205	--	205	600	805
Κεντρική Ασία	--	--	--	200	200
Λατινική Αμερική	347	--	347	292	639
Νότια Αφρική	70	--	70	--	70
Σύνολο	4 218	242	4 460	1 382	5 842

Το 2018 η ΕΤΕπ υπέγραψε δάνεια ύψους 5,8 δισ. EUR στις περιοχές ΕΕΧ από συνολικό ποσό ύψους 7,7 δισ. EUR για πράξεις εκτός της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των χωρών ΑΚΕ, των υπερπόντιων χωρών και εδαφών, καθώς και των κρατών της ΕΖΕΣ). Περίπου 4,1 δισ. EUR είναι ο όγκος των πράξεων που υπογράφηκαν στις χώρες σε προενταξιακό στάδιο και στις περιοχές της Γειτονίας (τόσο της Νότιας όσο και της Ανατολικής). Ποσό ύψους 1,7 δισ. EUR υπογράφηκε στην Ασία, την Κεντρική Ασία, τη Λατινική Αμερική και τη Νότια Αφρική¹⁸.

Σε σύγκριση με το 2017, ο συνολικός όγκος της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ σε περιοχές ΕΕΔ αυξήθηκε ελαφρώς το 2018, κυρίως λόγω ενίσχυσης των δραστηριοτήτων στα Δυτικά Βαλκάνια.

Πίνακας 2: Καθαρά υπογραφέντα ποσά ετησίως και σωρευτικά καθαρά υπογραφέντα ποσά σε σχέση με τα ανώτατα όρια της εγγύησης στο πλαίσιο της ΕΕΧ για την περίοδο 2014-2020 [απόφαση αριθ. 466/2014/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση (ΕΕ) 2018/412]

Περιοχή / έτος (εκατ. EUR)	2014 (H2)	2015	2016	2017	2018	Σύνολο 2014(H2) -2018	Ανώτατο όριο εγγύησης	Ποσοστό αξιοποίησ ης
Χώρες σε προενταξιακό στάδιο	200	906	582	170	1 242	3 100	7 635	41 %
Μεσόγειος	379	726	1 299	1 168	1 789*	5 973	11 170	53 %
<i>Ιδιωτική εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική</i>				612	325	937	2 300	41 %

¹⁸ Επιπλέον, όπως επισημαίνεται ανωτέρω, δύο πράξεις που είχαν υπογραφεί στην περιοχή της Νότιας Γειτονίας την περίοδο 2005-2006 μεταφέρθηκαν κατά τη διάρκεια του 2018 στο πλαίσιο της ΕΕΔ για την περίοδο 2014-2020, οι οποίες ανέρχονταν συνολικά σε 150 εκατ. EUR. Οι εν λόγω δύο πράξεις δεν συμπεριλαμβάνονται στον πίνακα 1 (επισκόπηση των υπογραφέντων ποσών το 2018), αλλά συνυπολογίζονται στον πίνακα 2 (αξιοποίηση των ανώτατων ορίων της εγγύησης στο πλαίσιο της ΕΕΔ).

<i>ανθεκτικότητα**</i>								
Χώρες της Ανατολικής Γειτονίας, Ρωσία	975	1 401	1 493	657	632	5 158	6 650	78 %
Ασία	45	433	45	118	205	846	1 165	73 %
Κεντρική Ασία	70	70	20	22		182	224	81 %
Λατινική Αμερική	219	468	319	371	347	1 725	2 694	64 %
Νότια Αφρική		150		50	70	270	462	58 %
Σύνολο	1 888	4 154	3 758	3 168	4 610*	17 578	32 300	54 %

* Συμπεριλαμβανομένων δύο πράξεων στη Νότια Γειτονία, συνολικού ύψους 150 εκατ. EUR, οι οποίες μεταφέρθηκαν κατά τη διάρκεια του 2018 από προηγούμενες εντολές στο πλαίσιο της ΕΕΔ για την περίοδο 2014-2020.

** Η ιδιωτική εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα καλύπτει τα Δυτικά Βαλκάνια και την περιοχή της Μεσογείου.

Στο τέλος του 2018 τα σωρευτικά υπογραφέντα ποσά στο πλαίσιο της ΕΕΔ για την περίοδο 2014-2018, αφαιρουμένων των ακυρώσεων, ανήλθαν κατά προσέγγιση σε 17,6 δισ. EUR. Το σωρευτικό ποσοστό αξιοποίησης της ΕΕΔ όσον αφορά τα καθαρά υπογραφέντα ποσά ανήλθε στο 54 % του συνολικού ανώτατου ορίου της εγγύησης.

Το χαμηλότερο ποσοστό αξιοποίησης της εγγύησης της ΕΕ παρατηρείται στην περιοχή των χωρών σε προενταξιακό στάδιο. Αυτό οφείλεται κυρίως στον περιορισμό των δραστηριοτήτων της ΕΤΕπ στην Τουρκία λόγω των πολιτικών και οικονομικών εξελίξεων από το 2016 και μετά. Το υψηλότερο ποσοστό αξιοποίησης, τουλάχιστον από πλευράς υπογραφέντων ποσών, καταγράφεται στην Κεντρική Ασία και στις χώρες της Ανατολικής Γειτονίας.

Όσον αφορά την ιδιωτική εντολή της πρωτοβουλίας για την οικονομική ανθεκτικότητα, η οποία θεσπίστηκε μέσω της τροποποιητικής απόφασης (ΕΕ) 2018/412, έως το τέλος του 2018 η ΕΤΕπ είχε αξιοποιήσει ήδη το 41 % της εντολής.

Σε επίπεδο κατανομής ανά τομέα των πράξεων στο πλαίσιο της ΕΕΔ το 2018, την πρώτη θέση καταλαμβάνουν και πάλι οι πιστωτικές γραμμές προς τοπικές τράπεζες οι οποίες ενεργούν ως διαμεσολαβητές χρηματοδότησης για την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα (33 %). Ωστόσο, η πλειονότητα των πράξεων στο πλαίσιο της ΕΕΔ συνίστανται σε επενδύσεις υποδομών, κυρίως στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και της ύδρευσης/αποχέτευσης.

Πίνακας 3: Κατανομή ανά τομέα των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ που υπογράφηκαν στις περιοχές ΕΕΔ το 2018 στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ

Τομέας / περιοχή (εκατ. EUR)	Χώρες σε προενταξιακό στάδιο	Μεσόγειος (χώρες της Νότιας Γειτονίας)	Χώρες της Ανατολικής Γειτονίας και Ρωσία	Ασία*	Λατινική Αμερική	Νότια Αφρική	Σύνολο	Ποσοστό επί του συνόλου
Πιστωτικές γραμμές	260	970	155	--	--	70	1 455	33 %
Μεταφορές	746	40	132	130	102	--	1 150	26 %
Ενέργεια	236	387	167	--	46	--	836	19 %
Ύδρευση, αποχέτευση	--	438	84	75	139	--	736	17 %
Βιομηχανία	--	--	56	--	--	--	56	1 %
Αστική ανάπτυξη	--	77	--	--	24	--	101	2 %
Σύνθετες υποδομές	--	52	--	--	--	--	52	1 %
Γεωργία, αλιεία, δασοκομία	--	--	38	--	--	--	38	1 %
Στερεά απόβλητα	--	--	--	--	36	--	36	1 %
Σύνολο	1 242	1 964	632	205	347	70	4 460	100 %

* Στην Ασία δεν συμπεριλαμβάνεται η υποπεριφέρεια της Κεντρικής Ασίας, όπου το 2018 δεν υπογράφηκε καμία πράξη στο πλαίσιο της ΕΕΔ.

3.3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΕπ

Δεδομένου ότι η πλειονότητα των πράξεων της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της ΕΕΔ εξυπηρετούν τον σκοπό της χρηματοδότησης επενδύσεων σε υποδομές, οι οποίες ολοκληρώνονται κατά κανόνα σε πολυετή βάση, τα δεδομένα σχετικά με τα πραγματικά αποτελέσματα και τον αντίκτυπο που επιτυγχάνονται με την υποστήριξη της δημοσιονομικής εγγύησης της ΕΕ καθίστανται συνήθως διαθέσιμα με σημαντική χρονική καθυστέρηση.

Η ΕΤΕπ αξιολογεί τον αναμενόμενο αντίκτυπο των χρηματοδοτικών της πράξεων μέσω του οικείου «πλασίου μέτρησης αποτελεσμάτων» (ReM), το οποίο θεσπίστηκε το 2012. Κατά την αξιολόγηση προσδιορίζονται δείκτες αποτελεσμάτων, με τιμές αναφοράς και στόχους που προβλέπουν τα αναμενόμενα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά αποτελέσματα. Τα επιτεύγματα βάσει των εν λόγω συγκριτικών δεικτών επιδόσεων παρακολουθούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου και υποβάλλεται σχετική έκθεση σε δύο σημαντικά ορόσημα: κατά την ολοκλήρωση του έργου και τρία έτη μετά την ολοκλήρωση του έργου («κατόπιν ολοκλήρωσης»), για τις άμεσες πράξεις· κατά το πέρας της επενδυτικής περιόδου και στο τέλος του κύκλου ζωής των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων· και στο τέλος της περιόδου κατανομής για τον δανεισμό κατόπιν διαμεσολάβησης.

Βάσει του ReM, τα έργα βαθμολογούνται από την ΕΤΕπ σύμφωνα με τρεις «πυλώνες»:

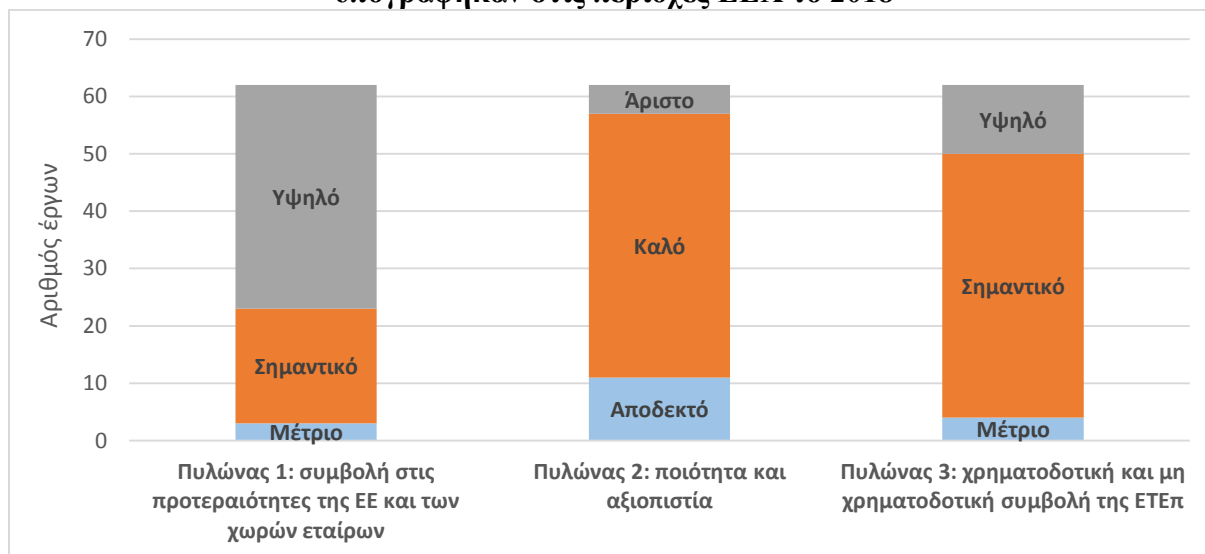
- i. Ο πυλώνας 1 βαθμολογεί την αναμενόμενη συμβολή στις προτεραιότητες της ΕΕ και των χωρών εταίρων, καθώς και την επιλεξιμότητα, βάσει των στόχων της εντολής της ΕΤΕπ. Βοηθά στην κατανόηση του σκεπτικού της παρέμβασης της ΕΤΕπ λαμβανομένου υπόψη του αναμενόμενου *αντικτύπου* του έργου.
- ii. Ο πυλώνας 2 βαθμολογεί την ποιότητα και την αξιοπιστία της πράξης βάσει των αναμενόμενων *εκροών, υλοποιήσεων και αποτελεσμάτων*.
- iii. Ο πυλώνας 3 βαθμολογεί την αναμενόμενη χρηματοδοτική και μη χρηματοδοτική συμβολή (προστιθέμενη αξία) της ΕΤΕπ στο έργο, πέραν της εναλλακτικής λύσης της αγοράς. Βοηθά στην αξιολόγηση του σκεπτικού της παρέμβασης στο επίπεδο της *συνεισφοράς* της ΕΤΕπ στο έργο.

Στην παρούσα ενότητα αναφέρονται οι εκτιμήσεις της ΕΤΕπ βάσει του πλαισίου ReM όσον αφορά τα 62 έργα για τα οποία η πρώτη σύμβαση χρηματοδότησης υπογράφηκε το 2018 στο πλαίσιο της ΕΕΔ και των μέσων ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ. Το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης που ενέκρινε η ΕΤΕπ για τα εν λόγω έργα ανέρχεται σε 7,2 δισ. EUR.

Το 2018 τα 59 από τα 62 νέα έργα αξιολογήθηκαν τουλάχιστον ως «σημαντικά» στο πλαίσιο του πυλώνα 1, γεγονός που υποδηλώνει ότι κρίνονται εναρμονισμένα με τους στόχους της ΕΕΔ και έχουν υψηλή συμβολή είτε στους εθνικούς αναπτυξιακούς στόχους είτε σε εκείνους της ΕΕ και μέτρια συμβολή στους άλλους. 39 έργα έλαβαν βαθμολογία «υψηλή» από την ΕΤΕπ για την υψηλή συμβολή τους τόσο στις προτεραιότητες της ΕΕ όσο και στους εθνικούς αναπτυξιακούς στόχους.

Η αξιολόγηση του πυλώνα 2 βασίζεται κυρίως στην ευρωστία του έργου, καθώς και στη χρηματοοικονομική και οικονομική βιωσιμότητα. Πέντε νέα έργα που υπογράφηκαν το 2018 αξιολογήθηκαν από την ΕΤΕπ ως «άριστα» και 46 αξιολογήθηκαν ως «καλά» στο πλαίσιο του πυλώνα 2, με μέσο ποσοστό οικονομικής απόδοσης 10 % έως 15 % στην περίπτωση των έργων υποδομών. 11 έργα έλαβαν «αποδεκτή» βαθμολογία από την ΕΤΕπ, συχνά λόγω περιβάλλοντος υψηλού κινδύνου ή λόγω αδυναμιών του αναδόχου.

Διάγραμμα 3: Αξιολογήσεις ReM της ΕΤΕπ ανά πυλώνα για τις πράξεις που υπογράφηκαν στις περιοχές ΕΕΧ το 2018

Στο πλαίσιο του πυλώνα 3, η ΕΤΕπ αξιολόγησε την αναμενόμενη χρηματοδοτική και μη χρηματοδοτική συμβολή της σε 58 έργα ως «υψηλή» ή «σημαντική», κυρίως για την προβλεπόμενη διάρκεια μέχρι τη λήξη, η οποία υπερβαίνει τη διαθέσιμη στις τοπικές αγορές.

Καθώς ωριμάζει το πλαίσιο μέτρησης αποτελεσμάτων της ΕΤΕπ, καθίστανται επίσης διαθέσιμα δεδομένα σχετικά με τα πραγματικά αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο ορισμένων δραστηριοτήτων για τις οποίες είχαν διατυπωθεί προσδοκίες μέσω του ReM μετά την έναρξη εφαρμογής του το 2012. Όσον αφορά το έτος 2018, η ΕΤΕπ ανέφερε πραγματικά αποτελέσματα για εννέα πιστωτικές γραμμές, και συγκεκριμένα έξι στην Τουρκία και από μία στη Γεωργία, στον Λίβανο και την Ουκρανία. Στο πλαίσιο των εν λόγω πιστωτικών γραμμών, οι τράπεζες εταίροι χορήγησαν 1,52 δις. EUR μέσω 5 740 δανείων συνολικά, εκ των οποίων 5 504 δάνεια χορηγήθηκαν σε ΜΜΕ και 232 σε επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Η εν λόγω δανειοδότηση συνέβαλε στη διατήρηση 235 000 θέσεων εργασίας στις τελικές δικαιούχους επιχειρήσεις, εκ των οποίων ποσοστό της τάξης περίπου του 40 % ήταν θέσεις εργασίας σε επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Η μέση διάρκεια μέχρι τη λήξη των δανείων που χορηγήθηκαν στους τελικούς δικαιούχους (κατόπιν στάθμισης βάσει του μεγέθους των δανείων) ήταν 4,4 έτη. Κάθε δικαιούχος εταιρεία απασχολούσε κατά μέσο όρο 41 εργαζόμενους.

3.4 ΚΑΤΑΠΤΩΣΕΙΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

Το 2018 η ΕΤΕπ προέβη σε πληρωμές για νέες καταπτώσεις εγγυήσεων στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ, ως συνέπεια ληξιπρόθεσμων ποσών για κρατικά δάνεια της Συρίας. Από το 2012 έως το 2018 η ΕΤΕπ κατέβαλε συνολικά 421,2 εκατ. EUR, εκ των οποίων 55,6 εκατ. EUR το 2018, ενώ το υπολειπόμενο δυνητικά καταβλητέο κεφάλαιο ανήλθε σε 211,5 εκατ. EUR στο τέλος του 2018¹⁹. Οι προσπάθειες είσπραξης των ληξιπρόθεσμων ποσών παραμένουν μέχρι σήμερα ανεπιτυχείς. Η ΕΤΕπ παρέπεμψε τις σχετικές υποθέσεις σε

¹⁹ Τα ποσά εκφράζονται σε ισοδύναμο σε EUR στις 31 Δεκεμβρίου 2018 αποκλειστικά για ενδεικτικούς σκοπούς. Ορισμένες από τις καταπτώσεις εγγυήσεων αφορούν οφειλόμενα ποσά σε άλλα νομίσματα.

αρμόδια δικαστήρια προκειμένου να διαφυλαχθούν οι απαιτήσεις της ΕΕ επί των οφειλόμενων ποσών της Συρίας.

4. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΤΕπ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ

4.1 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η συνεργασία μεταξύ της ΕΤΕπ και της Επιτροπής σε ζητήματα που σχετίζονται με την ΕΕΔ πραγματοποιείται στο πλαίσιο ευρύτερης εταιρικής σχέσης μεταξύ των δύο θεσμικών οργάνων, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (εντός της ΕΕ), καθώς και των συνδυαστικών μηχανισμών της ΕΕ που στηρίζουν τις αναπτυξιακές δραστηριότητες χρηματοδοτικών οργανισμών εκτός της ΕΕ και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ).

Η ΕΤΕπ συνέχισε να αξιοποιεί τους συνδυαστικούς μηχανισμούς της ΕΕ, δηλαδή τη χρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους από τους πόρους του προϋπολογισμού της ΕΕ για την υποστήριξη των προπαρασκευαστικών εργασιών και/ή της υλοποίησης έργων με χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ. Το 2018 εγκρίθηκαν για υλοποίηση από την ΕΤΕπ σε περιοχές ΕΕΧ 24 νέες επιχορηγήσεις που έλαβαν πλήρη ή μερική χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για συνολικό ποσό ύψους περίπου 193 εκατ. EUR. Από το εν λόγω ποσό, 43 εκατ. EUR διατέθηκαν για την παροχή τεχνικής βοήθειας, 105 εκατ. EUR για επενδυτικές επιχορηγήσεις, 40 εκατ. EUR για επιχειρηματικά κεφάλαια και 5 εκατ. EUR για επιδοτήσεις επιτοκίου.

Η ΕΤΕπ αποτελεί επίσης έναν από τους εταίρους υλοποίησης για τη νέα εγγύηση της ΕΕ που παρέχεται μέσω του ΕΤΒΑ. Ωστόσο, η ΕΕΔ και το ΕΤΒΑ στοχεύουν σε μάλλον διαφορετικά είδη προϊόντων, δανειοληπτών και γεωγραφικών περιοχών. Για παράδειγμα, το ΕΤΒΑ δεν καλύπτει τα Δυτικά Βαλκάνια, ενώ η ΕΕΔ δεν καλύπτει μεγάλα τμήματα της Αφρικής. Επιπλέον, η προβλεπόμενη στο πλαίσιο του ΕΤΒΑ διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τις εγγυήσεις της ΕΕ διαφέρει από την προκαταβολική επταετή εγγύηση που παρέχεται στην ΕΤΕπ για την ΕΕΔ.

Τον Ιούνιο του 2018 η Επιτροπή πρότεινε την αναμόρφωση της παροχής δημοσιονομικών εγγυήσεων της ΕΕ για επενδύσεις εκτός της ΕΕ στο πλαίσιο του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (ΜΓΑΔΣ) για την περίοδο μετά το 2020²⁰. Η προτεινόμενη προσέγγιση για την περίοδο μετά το 2020 βασίζεται στην έννοια της «ανοικτής αρχιτεκτονικής», στο πλαίσιο της οποίας η ΕΤΕπ θα εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό εταίρο για τη χρηματοδότηση επενδύσεων που αποσκοπούν στη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης εκτός της ΕΕ, αλλά θα είναι επιλέξιμοι και διάφοροι άλλοι χρηματοδοτικοί οργανισμοί για τη χορήγηση εγγυήσεων της ΕΕ²¹. Στο πλαίσιο του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας προβλέπεται η παροχή ισχυρής καθοδήγησης σε επίπεδο πολιτικής από την ΕΕ και ενισχυμένος συντονισμός με τους χρηματοδοτικούς οργανισμούς που ενεργούν ως εταίροι υλοποίησης. Καθώς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το

²⁰ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας, COM(2018) 460 final της 14ης Ιουνίου 2018.

²¹ Βλέπε επίσης την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 12ης Σεπτεμβρίου 2018, «Προς μια πιο αποτελεσματική χρηματοοικονομική αρχιτεκτονική για επενδύσεις εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης», COM(2018) 644 final.

Συμβούλιο ξεκίνησαν την εξέταση της πρότασης για τη θέσπιση του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας, ακολούθησαν τεχνικές συζητήσεις μεταξύ της Επιτροπής και της ΕΤΕπ προκειμένου να συνδράμουν στον προσδιορισμό επιλογών για τον σχεδιασμό εγγυήσεων μετά το 2020 που θα μπορούσαν να χορηγηθούν από την ΕΕ στην ΕΤΕπ.

4.2. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΙΟ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

Το Μνημόνιο Συνεννόησης που υπογράφηκε μεταξύ της ΕΤΕπ και του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή το 2008 θέτει τις βάσεις για τα δύο στάδια του μηχανισμού καταγγελιών της ΕΤΕπ. Των καταγγελιών επιλαμβάνεται αρχικά ο εσωτερικός μηχανισμός καταγγελιών της ΕΤΕπ (ΜΚ-ΕΤΕπ) και στη συνέχεια εξετάζονται, εφόσον απαιτείται, από τον Διαμεσολαβητή. Η ΕΤΕπ επικαιροποίησε την οικεία πολιτική διαχείρισης καταγγελιών στο τέλος του 2018²².

Κατά τη διάρκεια του 2018 ο Διαμεσολαβητής δεν κοινοποίησε ούτε περάτωσε καταγγελίες σε σχέση με δραστηριότητες της ΕΤΕπ στις περιοχές ΕΕΔ.

Όσον αφορά το εσωτερικό στάδιο του μηχανισμού καταγγελιών της ΕΤΕπ, ο αριθμός των καταγγελιών που καταχωρίστηκαν σε σχέση με νέα έργα στις περιοχές ΕΕΔ αυξήθηκε από 14 το 2017 σε 19 το 2018. Από τις υποθέσεις αυτές, 12 αφορούσαν περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα, 5 αφορούσαν τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων από τους αναδόχους έργου και 2 αφορούσαν τη σύναψη συμβάσεων από την ίδια την ΕΤΕπ (υπηρεσίες παροχής συμβουλών). Κατά τη διάρκεια του έτους 2018 ο ΜΚ-ΕΤΕπ περάτωσε 17 υποθέσεις στις περιοχές ΕΕΔ: 4 στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, 1 στην Αίγυπτο, 4 στη Γεωργία, 1 στην Ιορδανία, 1 στο Μαρόκο και 6 στη Σερβία. Τα αποτελέσματα των εν λόγω καταγγελιών των οποίων επιλήφθηκε ο ΜΚ-ΕΤΕπ ποίκιλλαν από «αβάσιμους ισχυρισμούς» (11) και «φιλικό διακανονισμό» (1) έως «βάσιμους ισχυρισμούς» (2) και «συνιστώμενους τομείς που χρήζουν βελτιώσεων» (3).

4.3. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Η συνεργασία της ΕΤΕπ με άλλους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς και ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης των κρατών μελών της ΕΕ εκτείνεται από τον διάλογο σχετικά με θεσμικές παραμέτρους και θεματικά ζητήματα έως τη συγχρηματοδότηση δραστηριοτήτων και την τεχνική συνεργασία.

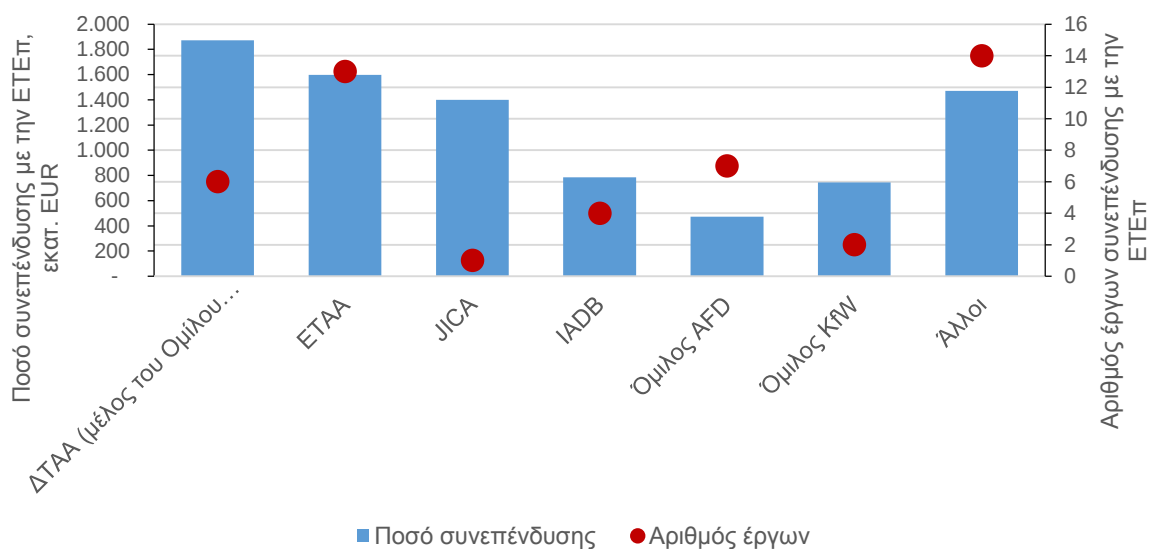
Το 2018 η ΕΤΕπ και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) συγχρηματοδότησαν 13 έργα εκτός της ΕΕ, δηλαδή τον μεγαλύτερο ετήσιο αριθμό έργων που έχει καταγραφεί μέχρι στιγμής. Επτά έργα συγχρηματοδοτήθηκαν με τον όμιλο AFD (Γαλλία) και δύο έργα συγχρηματοδοτήθηκαν με τον όμιλο KfW (Γερμανία). Επιπλέον, 6 έργα συγχρηματοδοτήθηκαν με τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΔΤΑΑ), η οποία είναι μέρος του Ομίλου της Παγκόσμιας Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένου του αγωγού TANAP ή του έργου για τις βιώσιμες μεταφορές στην Μπογκοτά. Τόσο το τελευταίο έργο όσο και τρία άλλα έργα περιλάμβαναν επίσης συγχρηματοδότηση από τη

²² <http://www.eib.org/en/infocentre/publications/all/complaints-mechanism-policy.htm>

Διαμερικανική Τράπεζα Ανάπτυξης (IADB). Επιπλέον, το 2018 πραγματοποιήθηκε σημαντική συνεπένδυση με τον Οργανισμό Διεθνούς Συνεργασίας της Ιαπωνίας (Japan International Cooperation Agency) στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης της χρηματοδότησης της σήραγγας του Βοσπόρου στην Τουρκία.

Η ΕΤΕπ, ο όμιλος AFD και ο όμιλος KfW συνέχισαν να συνεργάζονται στενά στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αμοιβαίας εμπιστοσύνης (ΠΑΕ). Η ΠΑΕ ξεκίνησε το 2013 και αποσκοπεί στον εξορθολογισμό και στη διευκόλυνση της παροχής συγχρηματοδοτικής στήριξης στους δικαιούχους βασιζόμενη στον έναν από τους τρεις εταίρους ο οποίος αναλαμβάνει τον ρόλο του επικεφαλής χρηματοδότη για ορισμένα καθήκοντα σχετικά με το έργο, π.χ. τα τμήματα της δέουσας επιμέλειας ή της εποπτείας των δημόσιων συμβάσεων του έργου. Οι φορείς διαχείρισης και λήψης αποφάσεων των εταίρων της ΠΑΕ έχουν αποκτήσει εξοικείωση με τα έγγραφα που συντάσσονται από άλλο ίδρυμα, τα οποία χρησιμοποιούν για τις δικές τους αποφάσεις. Συνολικά, στο τέλος του 2018 είχαν συγχρηματοδοτηθεί με τον όμιλο AFD και/ή τον όμιλο KfW 37 έργα σε περιοχές ΕΕΧ για τα οποία η ΕΤΕπ υπέγραψε συμβάσεις στο πλαίσιο της τρέχουσας ΕΕΔ (από τα μέσα του 2014) και 10 εξ αυτών καλύπτονταν από την πρωτοβουλία αμοιβαίας εμπιστοσύνης.

Διάγραμμα 4: Έργα που υπογράφηκαν το 2018 με συγχρηματοδότηση διεθνών χρηματοδοτικών οργανισμών, ιδρυμάτων αναπτυξιακής χρηματοδότησης και της ΕΤΕπ

Σημείωση: Τα ποσά συνεπένδυσης με άλλους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς και ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης είναι αμιγώς ενδεικτικά και βασίζονται σε εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται σε πρώιμα στάδια της ανάπτυξης του εκάστοτε έργου.